

„Říkejte mi Marvin“

Diktafon na pracovním stole Marvina Schwarze zabzučí. Agent firmy William Morris na krabičce stiskne páčku. „To je ta schůzka v půl jedenáctý, slečno Himmelsteenová?“

„Přesně tak, pane Schwarzi,“ pípne z maličkého mikrofonu hlas jeho sekretářky. „Pan Dalton už čeká venku.“

Marvin znovu stiskne páčku. „Tak mi ho sem přiveďte, slečno Himmelsteenová.“

Dveře do Marvinovy kanceláře se otevrou, slečna Himmelsteenová vstoupí první. Je jí jedenadvacet a očividně vyznává hippie víru. Na sobě má bílou minisukni, která dává vyniknout jejím dlouhým opáleným nohám, a dlouhé hnědé vlasy si spletla do dvou copů, které jí rámuji obličej ve stylu Pocahontas. Za ní kráčí pohledný dvaadvacetiletý herec Rick Dalton, lesklé hnědé vlasy vyčesané na Elvise, jak se sluší a patří.

Marvin se zeširoka usměje a zvedne se ze židle za stolem. Slečna Himmelsteenová se pokouší oba muže představit, ale Marvin ji přeruší. „Slečno Himmelsteenová, akorát jsem si sjel pár filmů tady s panem Daltonem v kuse, takže vím, kdo to je.“ Marvin obejde stůl a natáhne k herci s kovbojskou vizáží ruku. „Zdar, Ricku.“

Rick se usměje a pořádně agentovi nabídnutou rukou potřese. „Rick Dalton. Díky moc, pane Schwartzi, že jste si na mě udělal čas.“

Marvin ho opraví. „Já jsem Schwarz, ne Schwartz.“

Ježišmarjá, první věta a já to poseru, proběhne Rickovi hlavou.

„Zatraceně... promiňte... pane Schwarzi, samozřejmě.“

Pan Schwarz mu ještě jednou pořádně potřeše rukou a usměje se: „Říkejte mi Marvin.“

„Dobrý den, Marvine, já jsem Rick.“

„Dobrý den, Ricku.“

Pustí si ruce.

„Může vám slečna Himmelsteenová nabídnout něco dobrýho k pití?“

Rick odmítavě mávne rukou: „Ne, to je dobrý.“

Marvin se nenechá jen tak odbýt. „Fakt? Nechcete kafe, nebo colu, pepsi, simbu?“

„Tak jo, kafe bych si dal,“ ustoupí Rick a pokrčí rameny.

„Jasně.“ Marvin poklepe herci na rameno a otočí se na své děvče pro všechno. „Slečno Himmelsteenová, budete tak laskavá a přinesete tady našemu Rickovi kafe? A já si taky jedno dám.“

Dívka přikývne a zamíří ke dveřím. Zrovna když se je za sebou chystá zavřít, vykřikne za ní Marvin: „A ne aby to byla ta břечka z Maxwell House ze zasedačky. Běžte pěkně k Rexovi do kanceláře. Ten má vždycky skvělý kafe, žádný ty turecký sračky.“

„Ano, pane,“ odpoví slečna Himmelsteenová a pak se podívá na Ricka. „Jakou kávu si dáte, pane Daltone?“

Rick se k ní otočí: „Černá nemá chybu, to se teď přece říká všude.“

Marvin se krátce zařehtá, jako když zatroubí auto, a slečna Himmelsteenová si zakryje ústa rukou a zahihňá se. Než za sebou stihne zavřít dveře, zavolá Marvin ještě: „Jo, a ještě něco, slečno Himmelsteenová: nechci sem žádný telefony, leda že by se mi žena a děti zabily na dálnici.“

Vlastně, kdyby se zabily, tak budou mrtvý i za půl hodiny, takže prostě žádný telefony.“

Agent kývne na herce, aby se posadil na jednu ze dvou kožených pohovek naproti sobě, se stolkem se skleněnou deskou uprostřed, a Rick si udělá pohodlí.

„Napřed to nejdůležitější,“ začne agent. „Pozdravuje vás manželka, Mary Alice Schwarzová! Zrovna včera jsme si u nás v domácím kině dali hned dvě daltonovky najednou.“

„No teda. To mi lichotí a taky mě to úplně přivádí do rozpaků,“ odpoví Rick. „A co jste si pustili?“

„*Tannera* a *Čtrnáct pěstí McCluskeyho*, originální pásy do kin.“

„No, ty se fakt povedly,“ pokývne Rick. „*McCluskeyho* dělal Paul Wendkos, to je můj nejoblíbenější režisér vůbec. Režíroval třeba *Gidget*, v tý jsem měl hrát. Jenže tu moji roli nakonec dostal Tommy Laughlin.“ Velkoryse mávne rukou. „To je v pohodě, mám Tommyho rád. Však mi taky sehnal první pořádnou roli na divadle.“

„Fakt?“ podiví se Marvin. „Vy jste hrál nějak víc v divadle?“

„Zas tak moc ne. Nebavilo mě hrát furt dokola to samý.“

„Takže váš nejmilejší režisér je Paul Wendkos, jo?“ ujišťuje se Marvin.

„Jo, s tím jsem jako mladej začínal. Vzal mě už do *Bitvy v Korálovém moři*, s Cliffem Robertsonem v hlavní roli. S Tommym Laughlinem jsme tam celou dobu, akorát vzhledu v ponorce.“

Marvin pronese jeden ze svých kategorických profesionálních úsudků: „No jo, Paul Wendkos. *Podceňovanej akční specialista*.“

„Přesně tak,“ souhlasí Rick. „Když jsem hrál v *Odměně podle zákona*, režíroval sedm nebo osm dílů.“

Pak Rick zatouží po pochvale a zeptá se: „Tak doufám, že pro vás a vaši paní nebyl ten daltonovskej dvoják moc bolestnej zážitek...“

Marvin se zachechtá. „Bolestnej? Ale jděte. Paráda to byla, jednoznačná paráda.“ Pak pokračuje: „Takhle: s Mary Alicí jsme koukali jenom na *Tannera*. Ona násilí v dnešních filmech moc nemusí, takže jsem si *McCluskeyho* dal už sám, když si šla lehnout.“

Ozve se tiché zaklepání na dveře a dovnitř vpluje slečna Himmelsteenová v minisukni se dvěma kouřícími šálky kávy pro Ricka a Marvina. Opatrně je oběma pánům podá.

„Je to od Rexe z kanceláře, že jo?“

„Rex říkal, že mu dlužíte doutník.“

Agent frkne. „Zatracenej židák. Dlužím mu akorát tak pořádnýho jebáka.“

Všichni se zasmějí.

„Díky, slečno Himmelsteenová. Teď už nic nepotřebujeme.“

Sekretářka vyklidí pole a nechá oba pány, aby dál probírali showbyznys, Rickovu kariéru a především jeho budoucnost.

„O čem jsme to mluvili?“ zeptá se Marvin? „Jo, jasně, násilí v dnešních filmech. Mary Alice to nemá ráda. Zato miluje westerny. Odjakživa. Chodili jsme na ně celou dobu, co jsme spolu randili. Pořád na ně spolu rádi koukáme a *Tannera* jsme si fakt užili.“

„No to je krása,“ usměje se Rick.

„Když si dáváme tyhle dvojáky,“ vysvětluje Marvin, „usne mi na klíně pokaždý tak u třetí cívky od konce. Ale

u *Tannera* vydržela skoro až do tý poslední, do půl desátý, což je na ni docela výkon.“

Zatímco Marvin vysvětluje rodinné zvyky ohledně sledování filmů, Rick usrkne horké kávy.

Tyjo, to je dobrý, napadne ho. Ten Rex má slušnej vkus, pokud jde o kafe.

Marvin pokračuje: „Pak to skončilo a ona si šla leh-nout. Já si otevřel krabici kubánskejch doutníků, nalil jsem si koňak a dal jsem si ten druhý film sám.“

Rick znovu usrkne Rexovy lahody.

Marvin ukáže na hrnek: „Dobrý, co?“

„Myslíte to kafe?“ optá se Rick.

„Ne, hamburgery asi. Jasněže myslím kafe,“ odtuší Marvin ironicky.

„Kurva dobrý,“ přikývne Rick. „Kde ho ten chlap bere?“

„V nějakým lahůdkářství tady v Beverly Hills, ale nechce mi prozradit v kterým,“ odpoví Marvin a pak se vrátí k popisu diváckých zvyklostí své ženy. „Dneska ráno jsme se nasnídali, já šel do práce a za ní přišel náš promítač Greg, aby jí pustil tu poslední cívku a ona viděla, jak *Tanner* dopadl. A takhle to děláme vždycky, když na něco koukáme, takhle nás to baví. Mary Alice se na ten konec moc těšila.“

Pak Marvin dodá: „No, ale už předtím jí došlo, že musíte zabít svýho fotra, co ho hraje Ralph Meeker, jinak to nepůjde.“

„No jo, tak to s tím filmem holt je,“ pokrčí rameny Rick. „Nejde o to, jestli tu všemocnou hlavu rodiny zabiju, nebo ne, jde o to kdy. A taky nejde o to, jestli citlivej brácha

Michael Callan zabije mě, nebo ne – taky jde jenom o to kdy.“

Marvin přikývne. „Přesně tak. Ale oba jsme si říkali, že vám to s Meekerem jde skvěle dohromady.“

„Jo, to jsem si říkal taky,“ souhlasí Rick. „Jako táto-vi a synovi nám to šlo parádně. Ten blbec Michael Callan vypadal, jako by ho adoptovali. Ale Ralph byl fakt jak můj táta, tomu by člověk klidně věřil.“

„Jo, koneckonců jste spolu tak dobře ladili i proto, že máte podobnej přízvuk.“

„Jasně, hlavně vedle blbýho Callana – ten zní jak nějaký surfař z Malibu,“ zachechtá se Rick.

Fajn, pomyslí si Marvin, Rick se už podruhé otřel o kolegu Michaela Callana. To není zrovna ideální. Znamená to, že má sklon k malodušnosti a házení viny na druhé. Ale tyhle myšlenky si Marvin nechá pro sebe.

„Zato Ralph Meeker byl podle mě úžasný,“ pokračuje Rick. „Nejlepší herec, s jakým jsem kdy dělal, a to jsem hrál i s Edwardem G. Robinsonem! Toho obsadili do dvou nejlepších dílů *Odměny*.“

Marvin se vrací k daltonovskému dvojáku z předchozího večera. „A tím se dostáváme ke *Čtrnácti pěstím McCluskeyho*. To je super film! Hodně mě bavil.“ Napodobí střelbu ze samopalu. „Parádní střílečky! A ty hromady mrtvejch! Kolik nácků jste v tom vlastně sejmul? Sto? Sto padě?“

Rick se zasměje. „Nemám to spočítaný, ale sto padě by tak sedělo.“

Marvin si zamručí pro sebe: „Náckové zkurvený. Ten plamenomet byl pravej, co?“

„To si teda pište,“ odpoví Rick. „A je to teda strašná mašina, s tou se fakt nechcete potkat naživo, to mi věřte. Fakt ani náhodou. Učil jsem se s tím krámem zacházet

čtrnáct dní tři hodiny denně. A nejenom proto, abych dobře vypadal na plátně – byl jsem z tý mrchy podělanej až za ušima, to se klidně přiznám.“

„Paráda,“ vydechne agent nadšeně.

„Víte, tu roli jsem vlastně dostal čistou náhodou,“ pokračuje Rick. „Původně to měl hrát Fabian. Jenže pár dní před natáčením ještě točil *Virginiana* a zlomil si u toho ruku. A pan Wendkos si vzpomněl na mě a ukecal šéfy z Columbie, aby se domluvili s Universalem a na *McCluskeyho* si mě půjčili.“ Pak Rick řekne to, co v téhle situaci říká vždycky: „Takže jsem na smlouvu s Universalem udělal pět filmů. A co mělo největší úspěch? Záskok u Columbie.“

Marvin z vnitřní kapsy vytáhne zlaté cigaretové pouzdro a s cvaknutím ho otevře. Nabídne Rickovi. „Dáte si kentku?“

Rick si vezme.

„Libí se vám ta tabatěrka?“

„Jo, je moc hezká.“

„Je to dárek. Od Josepha Cottena. Jednoho z mejch nejslavnějších klientů.“

Rick se zatváří náležitě ohromeně, přesně jak si to agent přeje.

„Nedávno jsem mu dohodil hraní u Sergia Corbucciho a taky u Išira Hondy, takže mi to věnoval jako poděkování.“

Ta jména Rickovi nic neříkají.

Pan Schwarz si zastrčí zlatou tabatěrku zpátky do vnitřní kapsy saka a Rick mezitím rychle vyloví z kapsy u kalhot zapalovač, stříbrné Zippo. Lusknutím prstu ho otevře a svým typickým frajerským způsobem oběma připálí. Když obě cigarety hoří, Rick Zippo stejně frajersky zavře. Marvin se tomu velkopanskému gestu zasměje a vdechne nikotin.

„Co kouříte vy?“ zeptá se Ricka.

„Capitol W Lights,“ odpoví Rick. „Ale i chesterfieldky, Red Apples a – nesmějte se – taky Virginia Slims.“

Marvin se stejně rozesměje.

„No co, prostě mi chutnaj,“ brání se Rick.

„Já se směju, že kouříte Red Apples,“ vysvětluje Marvin. „To je normální zločin proti nikotinu.“

„Sponzorovali *Odměnu*, tak jsem si na ně zvykl. A říkal jsem si, že bude dobrý nechat se s nima vidět na veřejnosti.“

„Jo, to je chytrý,“ pochválí ho Marvin. „Tak k věci. Vám dělá agenta Sid. A ten mi říkal, že by byl rád, kdybychom se sešli.“

Rick kývne.

„Máte tušení, proč o to stál?“

„Třeba ho zajímalo, jestli se mnou nechcete dělat?“ odpoví Rick.

Marvin se zasměje. „Jo, to je mi jasný. Ale chci se zeptat: víte, co tady u Morrise vlastně dělám, co je moje práce?“

„Jasně,“ odpoví Rick. „Jste agent.“

„Přesně tak, a vy už agenta máte, Sida. Kdybych byl jenom obyčejnej agent, nebyl byste tu.“

„Jo, vy jste víc než obyčejnej agent.“

„To je pravda,“ kývne Marvin a ukáže na Ricka zapálenou cigaretou. „Ale zajímá mě, co si myslíte, že teda dělám.“

„No, já to pochopil tak, že dokážete dostat slavný americký herce do cizích filmů.“

„Jo, to by šlo,“ pronese Marvin.

Oba pánové jsou konečně na stejné vlně a oba zhluboka potáhnou ze svých kentek.

Marvin vypustí dlouhý proud cigaretového dýmu a vrátí se do role: „Takže Ricku, jestli se máme poznat blíž, měl byste o mně vědět jednu věc: nic, a tím myslím absolutně nic, pro mě není tak důležitý jako moje portfolio klientů. Mám kontakty v italském, německém, japonském a filipínském filmovém průmyslu, a to ze dvou důvodů: díky klientům, který zastupuju, a díky svému portfoliu a tomu, co znamená. Na rozdíl od jiných nedělám pro nějaký vyšeptalý mrtvoly. Dělán pro *hollywoodskou špičku*. Van Johnson, Joseph Cotten, Farley Granger, Russ Tamblyn, Mel Ferrer.“

Vyslovuje ta jména, jako by odříkával postavy vytesané do hollywoodské verze Mount Rushmore.

„Prostě hollywoodská špička, klasika, jejich filmy tady budou navždycky.“

Pak agent přidá jednu legendární historku: „Když se ožrala Lee Marvin tři týdny před natáčením vykašlal na *Pro pár dolarů navíc*, kde měl hrát plukovníka Mortimera, byl jsem to já, kdo vyhnal toho tlustoprda Sergia Leona do Sportsmen's Lodge, aby si dal kafe s Lee Van Cleefem. Ten tehdy zrovna vylezl z léčebny, takže byl střízlivej jak děčko.“

Agent se odmlčí, aby velkolepost jeho skutku náležitě vynikla. Pak znovu nonšalantně potáhne z kentky, vyfoukne kouř a přidá další ze svých typických proklamací na téma filmového byznysu: „A zbytek, jak se říká, to už jsou novodobý westernový mýty.“

Pak se Marvin zahledí na kovbojského herce za skleněným stolem. „Víte, Ricku, *Odměna podle zákona* byl prima seriál a vy jste v něm hrál moc dobře. Spousta lidí se proslavila díky mnohem horším srágorám. Třeba Gardner McKay.“

Narážce na Gardnera McKaye se Rick zasměje a Marvin pokračuje: „Ale Odměna, to byla prostě dobrá kovbojka. Na tu můžete být pyšnej. Jenže teďka jde o budoucnost. A než se pustíme do budoucnosti, musíme si vyjasnit něco z minula.“

Oba muži dál kouří a Marvin začíná klást Rickovi otázky jako v nějaké kvízové show, případně jako při výslechu na FBI.

„Odměnu podle zákona dělala NBC, že jo?“

„Jo, NBC.“

„A dýlka?“

„Dýlka čeho?“

„No toho seriálu přece.“

„No, byly to půlhodinový díly, takže třidvacet minut plus reklamy.“

„Jak dlouho se to vysílalo?“

„Premiéru jsme měli na podzim v devětapadesátým.“

„A stáhli vás kdy?“

„Uprostřed sezóny 63 až 64.“

„Točilo se to někdy v barvě?“

„Ne, barevný to nebylo.“

„Jak jste se k tomu dostal vy? Přišel jste na casting, nebo si vás vybralo studio?“

„Tehdy jsem jako host točil *Legendu o Wells Fargo*. Hrál jsem Jesseho Jamese.“

„A tam si vás všimli?“

„Jo. I tak jsem ale musel dělat kamerový zkoušky a musel jsem podat sakra dobrý výkon. Ale je to tak, tam si mě všimli.“

„A co jste všechno dělal potom, v té době, kdy se o vás moc nevědělo?“

„Ze všeho nejdřív jsem hrál v *Povstání Komančů*, tam se mnou byl už hodně starej a hodně ošklivej Robert Taylor,“ vysvětluje Rick. „Jenže to je typický skoro pro všechny moje filmy. Starej chlap a mladej zelenáč. Já a Robert Taylor. Já a Stewart Granger. Já a Glenn Ford. Nikdy jsem nikde nebyl sám za sebe,“ prohlásí herec nespokojeně. „Vždycky s nějakým starým kokotem.“

„Kdo režíroval *Povstání Komančů*?“ ptá se Marvin.

„Bud Springsteen.“

„Jo, všiml jsem si, že jste hodně dělal pro ty režiséry starých kovbojek z Republic Pictures,“ poznamená Marvin. „Springsteen, William Witney, Harmon Jones, John English...“

Rick se zasměje: „Jo, to byli ty praktický týpci.“ Pak dodá: „Ale Bud Springsteen nebyl jenom praktickej. Nešlo mu o to jenom něco udělat a jít od toho. Byl jinej než ostatní.“

To Marvinu zaujme. „V čem byl rozdíl?“

„Co?“ nechápe Rick.

„Mezi Budem a těma dalšíma. V čem byl rozdíl?“

O odpovědi nemusí Rick dlouze přemýšlet, protože na to přišel už před léty, kdy hostoval v *Helikoptérách* s Craigem Hillem, což režíroval právě Bud.

„Měl k dispozici úplně stejný množství času jako všichni ostatní,“ pronese Rick kategoricky. „Žádněj extra den nebo hodina, žádněj západ slunce navíc. Ale dokázal ten čas parádně využít,“ prohlásí od srdce. „Člověk byl hrdej, že pro něj může dělat.“

To se Marvinovi líbí.

„A ten magor Divokej Bill Witney mi hrozně pomohl v začátcích,“ pokračuje Rick. „Dal mi vůbec první pořádnou

roli. Postavu, co měla jméno. A pak mi dal i první hlavní roli.“

„V čem?“ zajímá Marvinu.

„V jednom takovým tom běčku o zakázaným závodě v autech, co tehdy v Republic pořád točili,“ odpoví Rick.

„Jak se to jmenovalo?“ zeptá se Marvin.

„*Souboj na kolech*. A ještě loni jsem mu hrál v *Tarzani*, s Ronem Elym.“

Marvina to pobaví. „Takže se znáte dlouho?“

„S Billem? To si pište.“

Rick vidí, že má jeho vzpomínání úspěch, takže v něm pokračuje. „O Billu Witneym bych vám mohl povídat dlouho. Nejpodceňovanější akční režisér v celým tomhle městě, na to bych vsadil boty. Nejenže uměl režirovat akce, on vymyslel celej akční režiséřskej styl. Říkáte, že máte rád westerny. Vzpomínáte si na tu scénu ve Fordově *Přepadení*, jak Yakima Canutt skáče z koně na koně a pak jim upadne pod kopyta?“

Marvin přikývne.

„Tak zrovna tohle nenatočil jako první žádněj John Ford, ale právě William Witney, o rok dřív a taky s Yakimou Canuttem!“

„To jsem netušil,“ odpoví Marvin. „V jakým filmu?“

„Právě že tehdy ještě žádněj film neudělal,“ informuje ho Rick. „Natočil to do nějakýho pitomýho seriálu. Hele, já vám povím, jaký to je, když vás režiruje Bill Witney. On zjevně žije v přesvědčení, že neexistuje scéna, kterou by nešlo vylepšit díky pořádný rvačce na pěsti.“

Marvin se rozesměje.

Rick pokračuje: „Hrál jsem mu třeba v *Říčním člu- nu*. Točili jsme jednu scénu s Burtem Reynoldsem. Točíme,

Burt odříkává svůj part. Vtom Bill zavolá: „Stop, stop, stop! Tohle je hrozná nuda. Hele, Burte, když ti to řekne, tak mu jednu natáhneš. A Ricku, když ti ji natáhne, tak se hrozně našťveš a vrátíš mu ji. Jasný? Tak jedem, akce!“ Tak jsme to udělali podle něj. A když to bylo hotový, byl úplně nadšen: „Stop! Paráda, kluci, skvělej záběr!“

Oba muži se v oblaku cigaretového kouře, který už zahalil celou kancelář, od srdce rozesmějí. Marvinovi se Rickův přístup k tvrdě vydobytým hollywoodským zkušenostem začíná líbit. „A co ten film se Stewartem Grangerem, co jste se o něm zmínil?“

„Velký zvíře,“ odpoví Rick. „Blbina o úžasným bílým sáhibovi, co loví zvířata v Africe. Lidi z toho utíkali.“

Marvin se zachechtá.

„Stewart Granger byl největší sráč, se kterým jsem kdy dělal,“ oznámí Rick agentovi. „A to jsem točil i s Jackem Lordem!“

Při zmínce o Lordovi se oba muži zasmějí a Marvin se herce zeptá: „A pro George Cukora jste točil taky, že jo?“

„Jo. Jmenovalo se to *Chapmanova zpráva* a stálo to za houbu. Režisér skvělej, film příšernej.“

„Jak jste s Cukorem vycházeli?“

„Děláte si srandu?“ opáčí nevěřicně Rick. „George ze mě byl celej pryč!“ Pak se trochu nakloní přes stůl a tišším hlasem spiklenecky dodá: „Jako že se do mě fakt zamíloval, doslova.“

Agent se usměje na znamení, že narážku pochopil.

„George to podle mě takhle má,“ uvažuje Rick. „Při každým natáčení si vybere nějakýho kluka a úplně se do něj zblázní. A tady se rozhodoval mezi mnou a Efremem Zimbalistem Jr., takže bych řekl, že jsem vyhrál.“ Opět se

pouští do historek. „Ve všech scénách v tom filmu hraju s Glynis Johnsovou. Šli jsme si zaplavat do bazénu a Glynis na sobě měla jednoduchý plavky. Vidět jí byly akorát ruce a nohy, všechno ostatní měla zakrytý. Zato na mě navlíkli nejmenší myslitelný plavečky, který měly šanci projít cenzurou. Tělový. Takže to v černobílém filmu vypadalo, že na sobě nemám vůbec nic. A bacha, to se netočilo jenom u toho bazénu. Normálně jsem v těch plavkách absolvoval dlouhý dialogy, zadek málem holej, trvaly snad deset minut. Co to má kurva být, říkal jsem si, copak jsem nějaká Betty Grableová?“

Oba se opět zasmějí a Marvin vytáhne z druhé vnitřní kapsy saka, ne z té, ve které má tabatěrku, malý kožený blok.

„Řekl jsem pár lidem, ať se kouknou, jak si stojíte v Evropě. A prej docela dobrý.“ Prohlíží si poznámky v bloku a nahlas se zeptá: „Dávali *Odměnu podle zákona* v Evropě?“ Nalistuje stránku, kterou hledá, a pak se podívá na Ricka. „Jo, dávali. A dobrý.“

Rick se usměje.

Marvin znovu pohlédne do bloku a zeptá se: „Kde?“ Zaostrí na poznámky na stránce a hledá správná čísla. „Itálie, fajn. Anglie, fajn. Německo, dobrý. Ve Francii nic.“ Pak se zase podívá na Ricka a smířlivě pokračuje: „Ale zase je tu Belgie. Takže o vás vědí v Itálii, Anglii, Německu a Belgii. To bychom měli seriály. Ale vy máte na kontě i nějaký ty filmy, jak ty si vedou?“

Marvin se opět zahledí do bloku, listuje v něm, zkoumá obsah. Konečně najde, co potřebuje: „No, takže všechny tři vaše westerny – *Povstání Komančů*, *Palba v Texasu* i *Tanner* – měly celkem úspěch v Itálii, Francii a Německu.“ Opět

přeskočí zrakem na Ricka: „A *Tanner* na tom byl ještě líp ve Francii. Umíte francouzsky?“

„Ne,“ zavrtí Rick hlavou.

„Škoda,“ pokrčí rameny Marvin, vytáhne z poznámkového bloku složený list papíru s okopírovaným textem a podá ho Rickovi. „Tohle je recenze *Tannera* z *Cahiers du Cinéma*. Dobrá recenze, skvěle napsaná. Měl byste si ji nechat přeložit.“

Rick si od Marvinova xerokopii vezme a kývne, jako že je to s tím překladem dobrý nápad, ačkoli moc dobře ví, že to nikdy neudělá. Pak ale Marvin zvedne hlavu, podívá se Rickovi do očí a pronese s náhlým nadšením: „Ale víte, co je z toho všeho úplně nejlepší? Čtrnáct pěstí *McCluskeyho*!“

Rickovi se rozjasní tvář a Marvin pokračuje: „V Americe si *Pěští* vedly celkem dobře, Columbia byla asi spokojená. Ale v Evropě – no do prdele!“ Sklopí hlavu, aby lépe viděl na údaje v sešitě. „Tady koukám, že to byl hit jak kráva po celém kontinentu. Dávali to úplně všude a lidi na to chodili jak divý celý měsíce!“

Marvin vzhledne, zavře blok a prohlásí: „Takže je to jasné, v Evropě vás znají. Viděli vás v televizi, fajn. Ale ještě spíš než chlápek z *Odměny podle zákona* pro ně jste ten frajer s páskou přes oko a plamenometem, co sejmul sto padesát nácků ve Čtrnácti pěstech *McCluskeyho*.“

Po tomhle velkolepém prohlášení Marvin típne nedopalek kentky v popelníku. „A v čem jste vlastně hrál na posled?“

Teď je řada na Rickovi, aby típnul cigaretu, a pak zabručí: „To byl takovej pitomej dětskej film pro dopolední program. Jmenovalo se to *Mluvící vydra Sláňa*.“

Marvin se usměje. „Tam jste asi nehrál hlavní roli, co?“

Rick se agentovu vtipu pochmurně ušklíbne, ale na tom filmu mu vážně nepřipadá zábavného vůbec nic.

„Do toho mě nacpali z Universalu – měl jsem u nich smlouvu na čtyři filmy a oni to chtěli mít z krku,“ vysvětluje. „Což akorát dokazuje, že jsem jim byl úplně u prdele. A to si dobře pamatuju, jak mě k nim ten hajzl Jennings Lang lákal. Prej čtyři filmy. Já měl přitom tenkrát nabídku od Avco Embassy. A taky od National General Pictures a Irving Allen Productions. Všechno jsem to odmítnul a šel k Universalu, protože to přece je velká firma. A protože mi Jennings Lang vyprávěl, jak na mně Universalu záleží a jak mi chtějí pomoci. Podepsal jsem jim to a pak už jsem toho sráče nikdy neviděl.“ Připomene známou historku, jak producent *Invaze zlodějů těl* Walter Wanger střelil Jenningse Langa do rozkroku, protože si to rozdával s Wangerovou ženou Joan Bennetovou: „Však to byl taky jedinej člověk, co si fakt kdy zasloužil ustřelit koule.“ A hořce dodá: „Universal mi nepomohl nikdy k ničemu.“

Rick zvedne šálek s kávou a usrkne. Už vychladla. S povzdechem vrátí hrnek na stůl.

Marvin pokračuje: „Takže poslední dva roky točíte je-
nom jako host malý role v seriálech?“

Rick souhlasně přikývne. „Jo, zrovna teď dělám jeden pilotní díl pro CBS, jmenuje se to *Lancer*. Hraju záporáka. Taky jsem dělal *Zelenýho sršně*. A *Zemi obrů*. Taky *Tarzana* s Ronem Elym, o tom už jsem mluvil, to režíroval William Witney. A seriál *Bingo Martin* s mladým Scottem Brownem.“

Scotta Browna nemá Rick rád a když zmíní jeho jméno, podvědomě nasadí pohrdavý pohled. „A zrovna jsem dokončil jeden díl *FBI* pro Quinna Martina.“

Marvin usrkne kávu, i když i jemu trochu vychladla.
„Takže na tom jste dobře, ne?“

„Mám co dělat,“ odpoví Rick, jako by to chtěl vyjasnit.

„Ve všech těch seriálech hrajete záporáky?“

„V *Zemi obrů* ne, ale všude jinde jo.“

„A všichni ti vaši záporáci dojedou v nějakým souboji?“

„Kromě té *Země obrů* a *FBI* jo.“

„Takže tu máme otázku za milion,“ zvedne obočí Marvin.
„Ty souboje vždycky prohráváte?“

„Tak jasně, vždyť jsem záporák.“

„Ááááá,“ protáhne Marvin, aby svým slovům dodal na váze.

„To je starej trik, to studia dělaj. Třeba ten *Bingo Martin*. Studio má novou hvězdu, toho Scotta Browna, a chce mu pomoci v kariéře. Tak najme chlapa, kterému předtím nějaký seriál zařídli, aby hrál záporáka. No a ve finále, když dojde na závěrečnej souboj, kladnej hrdina toho záporáka sejme.“

A pak Marvin pokračuje: „Jenže co viděj diváci? Viděj, jak Bingo Martin vykostil toho chlapa z *Odměny podle zákona*.“

A kurva, pomyslí si Rick. *Tohle zabořelo.*

Jenže Marvin ještě neskončil. „Další tejden udělá totéž Ron Ely v bederní roušce. A pak vám nakope prdel Bob Conrad v těch svejch upnutejch kalhotách.“ Pro větší efekt Marvin praští pravou pěstí do levé dlaně. „Když pár let děláte fackovacího panáka každému frajerovi, kterýho chce studio dostat nahoru, má to psychologickej vliv na to, jak vás lidi vnímaj.“

To, co Marvin říká, je čistě z mužského hlediska tak

ponižující, že se z toho Rickovi začne potit obočí, i když jde jen o herecké role. *Takže já jsem fackovací panák? K tomu jsem to dopracoval? Matroš, přes kterej se mladý frajeři dostávají nahoru? Takhle se cejtil Tris Coffin, hvězda 26 chlapů, když jsem ho sejmul v Odměně? Nebo Kent Taylor?*

Zatímco o tom Rick přemítá, Marvin změni téma.

„Jinak mi o vás minimálně čtyři lidi vyprávěli jednu historku, ale nikdy to nebylo úplný, tak bych to chtěl slyšet celý přímo od vás. Co je pravdy na tom, že jste málem dostal roli ve *Velkém útěku*, tu, co pak hrál McQueen?“

Prokristapána, jen to ne, pomyslí si Rick. Nuceně se kvůli Marvinovi zachechtá, ačkoli mu není ani trochu do smíchu.

„To je dobrý tak leda pro lidi, co se chodí vykecávat do Sportsmen's Lodge. Znáte to – role, co jsem málem dostal. Něco jako ryba, kterou jsem málem ulovil.“

„Jenže já právě takovýhle historky rád,“ odpoví agent. „Tak mi o tom povězte.“

Rick tu trapnost líčil už tolikrát, že umí ořezat celou story na holou dřev. Potlačí proto nechuť a ponoří se do role, která k němu moc neseď – do role skromného herce.

„No, zřejmě se to celý mělo takhle: ve stejnou dobu, co John Sturges nabídl McQueenovi hlavní roli Hiltse ve *Velkém útěku*, se na svůj režijní debut chystal Carl Foreman.“ Jméno slavného scenáristy a producenta *Děl z Navarone* a *Mostu přes řeku Kwai* vysloví Rick s náležitou úctou. „Jmenovalo se to *Vítězové*, Foreman taky nabídl

McQueenovi jednu z hlavních rolí a McQueen váhal tak dlouho, až to Sturges donutilo napsat si seznam potenciálních náhradníků. No a já byl podle všeho na tom seznamu taky.“

„A kdo tam ještě byl?“ ptá se Marvin.

„Celkem čtyři lidi,“ odpoví Rick. „Já a tři Georgeové: Peppard, Maharis a Chakiris.“

„No teda,“ reaguje Marvin nadšeně, „to byste to podle mě měl v kapse. Kdyby tam byl dejme tomu Paul Newman, bylo by to něco jinýho, ale tohle trio?“

„Stejně to nakonec dělal McQueen,“ pokrčí Rick rameny. „Takže je to jedno, ne?“

„To teda ne,“ trvá na svém Marvin, „je to skvělejší příběh. Úplně vás v té roli vidím. To se třeba v Itálii bude hodně líbit!“ Pak se dá Marvin do vysvětlování, jak to v Itálii chodí v žánrové kinematografii.

„McQueen s Taliánama dělat nebude, přes to nejede vlak. *Zkurveným makarónům nasrat*, to je jeho oblíbený rčení. Nejspíš by ještě dodal, ať zavolaj třeba Bobbymu Darinovi. Klidně bude makat tři čtvrtě roku s Robertem Wisem někde v Indočíně, ale dva měsíce v Cinecitta s Guidem De-Fatsem nedá ani náhodou, za žádný prachy na světě.“

No, kdybych měl stejný postavení jako Steve, taky bych neztrácel čas v nějakým podělaným spaghetti westernu, pomyslí si Rick.

Marvin pokračuje: „Dino De Laurentiis sliboval, že mu koupí vilu ve Florencii. Italská produkce mu za deset natáčecích dnů s Ginou Lollobrigidou nabídla půl milionu dolarů a nový Ferrari.“ Pak Marvin dodá jakoby mimochodem: „A skoro jistě i samotnou

Lollobrigidu, i když to v nabídce výslovně nebylo.“

Rick a Marvin se rozesmějí. *No, to je něco jinýho*, řekne si pro sebe Rick. *Kdybych u toho mohl opíchat takovou Anitu Ekbergovou, natočil bych klidně cokoli.*

„Jenže Taliáni o něj stojej tím víc,“ pokračuje Marvin.

„Steve je vždycky odmítne, totéž Brando nebo Warren Beatty, ale oni to furt zkoušej. A když to nevyjde, volej náhradní řešení.“

„Náhradní řešení?“ opakuje po něm Rick.

„Jo. Chtěj Marlona Branda, ale místo něj nakonec vezmou Burta Reynoldse. Chtěj Warrena Beattyho, a dostanou George Hamiltona.“

Rick poslouchá Marvinovy pohřební řeči týkající se jeho kariéry a najednou ucítí, jak ho v očích začínají pálit slzy.

Marvin, který si Rickovy sklíčenosti vůbec nevšiml, uzavírá: „Takže neříkám, že vás Italové nechtěj – říkám naopak, že vás chtít budou. Budou vás chtít ovšem proto, že chtěj McQueen, ale nikdy ho nedostanou. A když jim konečně dojde, že ho fakt nedostanou, vyberou si někoho, kdo je jako McQueen, ale přitom si s nima plácne. A to budete vy.“

Brutální upřímnost agentových slov zasáhne Ricka Daltona úplně stejně, jako kdyby mu Marvin ubalil ze všech sil facku mokrou rukou.

Jenže z Marvinova pohledu to všechno vypadá různě. Kdyby byl Rick Dalton hvězda první velikosti a studia se přetahovala v nabídkách hlavních rolí, nesesedl by teď u Marvinova Schwarze v kanceláři.

O tu schůzku navíc požádal jako první Rick. To Rick chce prodloužit svou kariéru u filmu, místo aby se spokojil s rolí řadových záporáků v seriálech. Marvin má tudíž za úkol vysvětlit mu, jak se věci reálně mají a jaké jsou jeho možnosti v té oblasti filmového průmyslu, o níž Rick očividně neví vůbec nic. Zato Marvin je v tomhle oboru uznávaným expertem. A podle jeho odborného názoru je

fakt, že se Rick podobá jedné z největších filmových hvězd na světě, skvělá příležitost pro agenta, který se stará o angažmá amerických herců v italských filmech. Tím pádem Marvinu pochopitelně překvapí, když si všimne, že Rickovi tečou po tvářích slzy.

„Ježkovy voči, co se děje?“ vyděsí se agent. „Vy brečíte?“

Naštvaný a ztrapněný Rick Dalton si hřbetem ruky utře oči: „Pardon, pane Schwarzi, omlouvám se.“

Marvin zvedne ze stolu krabici s papírovými kapesníky a konejšivě ji nabídne Rickovi: „Vůbec se nemusíte omlouvat. Všichni se občas necháme rozhodit, život je boj.“

Rick vytáhne z krabice dva kapesníčky, ozve se ostrý trhavý zvuk. Snaží se tvářit tak chlapsky, jak je to v dané situaci možné, a otře si uslzené oči. „Už je to dobrý, jenom je mi hrozně trapně. Promiňte tohle nedůstojný divadlo.“

„Divadlo?“ frkne Marvin. „Jaký divadlo? Jsme jenom lidi a lidi občas brečej. To je náhodou dobrá věc.“

Rick si konečně otřel oči dosucha a teď se nejistě usměje. „Vidíte, už je to lepší. Fakt pardon.“

„Fakt není zač,“ trvá na svém Marvin. „Dyť jste herec. A herec musí umět dát průchod emocím. Potřebujeme, aby herci brečeli. A někdy to holt není úplně zadarmo. Tak co se děje?“

Rick se dá trochu dohromady a zhluboka se nadechne: „Jenom to, že tohle dělám už deset let, pane Schwarzi. A po takový době je trochu problém přiznat si, jak jsem to celý podělal, a smířit se s tím, že mám kariéru v hajzlu.“

Marvin nechápe: „Jak, podělal?“

Rick se na něj přes stůl podívá a pak upřímně odpoví: „Víte, pane Schwarzi, kdysi jsem měl nějaký potenciál.

Fakt. Občas je to na mých rolích vidět, třeba v *Odměně podle zákona*. Hlavně když se mnou hrál někdo dobřej. Když jsme hráli s Bronsonem, s Coburnem, s Meekerem nebo Vikiem Morrowem. Něco ve mně bylo! Jenže studio mě pořád cpalo do filmů s vyhaslejma starejma kokotama. Jakmile jsem se dostal do tandemu s Chuckem Hestonem, bylo to něco jinýho. Nebo s Richardem Widmarkem, Mitchumem, Hankem Fondou. To bylo něco úplně jinýho! Někdy je to v těch filmech vidět. Já a Meeker v *Tannerovi*. Já Rod Taylor v *McCluskeym*. Kurva, dokonce i já a Glenn Ford v *Palbě v Texasu*. V té době už Fordovi bylo všechno úplně u prdele, ale furt vypadal silnej jako bejk a spolu nám to fakt slušelo. Takže jo, měl jsem nějakej potenciál. Ale pak mi ho debil Jennings Lang z Universalu posral.“

Pak herec dramaticky a poraženecky vydechne a pronese směrem k podlaze: „Dokonce i já sám jsem si ho posral, kurva.“

Vzhlédne a podívá se agentovi do očí. „Poslal jsem do hajzlu čtvrtou sérii *Odměny*. Protože jsem měl televize po krk. Chtěl jsem bejt filmová hvězda. Chtěl jsem bejt na stejný úrovni jako Steve McQueen. Když to zvládnul on, dám to taky, říkal jsem si. Kdybych se při natáčení celý třetí série nechoval jako debil, se kterým se nedá pracovat, byli bychom tu čtyřku normálně udělali. Všichni by měli radost a rozloučili bychom se jako kámoši. Teď mě u Screen Gems nesnášej. Producenti tý blbý *Odměny* mě budou nesnášet až do smrti. A já si to zasloužím, celou tu poslední sérii jsem se choval jak kretén. Všem jsem dával najevo, že mám na práci lepší věci než jejich posranej seriál.“ Už se mu zase lesknou v očích slzy. „V tom Bingo Martinovi mě zase sral ten kokot Scott Brown. Nikdy jsem nebyl tak

mizernej jako on. Zeptejte se herců, který se mnou dělali, nebo režisérů. Taková šmíra jako on jsem nebyl vážně nikdy. A to jsem už předtím dělal s různěma kreténama. Ale víte, čím mě tenhle sral nejvíc? Viděl jsem, jak je nevděčný. A v tu chvíli mi došlo, že se vlastně dívám na sebe.“

Znovu pohlédne na podlahu a pronese s upřímnou sebelítostí: „Možná si fakt zasloužím to, že se mnou teď v televizi každý mladej blbec vytírá podlahu.“

Marvin tu explozi sleduje mlčky, o to pozorněji ale naslouchá. Po chvílce se ovšem přece jen ozve: „Pane Daltone, rozhodně nejste první mladej herec, kterej roztočil seriál a dojel na přílišný sebevědomí. Popravdě řečeno se to stává každou chvíli. A – podívejte se na mě...”

Rick vzhlédne a podívá se agentovi do očí.

„Dá se to prominout,“ dokončí řeč Marvin.

Pak se Marvin na herce usměje a herec mu úsměv oplátí.

„Ale chce to trochu se předělat,“ dodá ještě agent.

„A na koho se mám předělat?“ ptá se Rick.

„Na někoho skromnějšího,“ odpoví Marvin.

„Jsem zvědavá (na Cliffa)“

Kaskadér a dublér Ricka Daltona, šestačtyřicetiletý Cliff Booth, sedí v čekárně před kanceláří Marvinina Schwarze ve třetím patře budovy agentury William Morris a listuje zvěšeným výtiskem časopisu *Life*, který sem agent pro čekající návštěvníky pořídil.

Cliff na sobě má vypasované modré džíny Levi, džínovou bundu téže značky a černé tričko. To oblečení mu už stalo z natáčení nízkorozpočtového motorkářského filmu, ve kterém hrál před třemi lety. Herec a režisér Tom Laughlin, Rickův dávný parťák a Cliffův kamarád (všichni tři společně dělali *Čtrnáct pěstí McCluskeyho*), tehdy Cliffa najal jako dubléra hned několika postav – motorkářů, sám ten film režíroval a hrál v něm hlavní roli. Jmenoval se *Rození smolaři* a firmě American International Pictures vynesl ten rok vůbec nejvyšší tržby.

Laughlin si v něm vůbec poprvé zahrál postavu, která se v sedmdesátých letech stala jednou z největších popkulturních ikon vůbec – Billyho Jacka. Billy, poloviční Indián a veterán z vietnamské války, skvěle ovládal bojové umění hapkido a beze skrupulí své schopnosti předvedl násilnickému motorkářskému gangu, který se ve filmu jmenoval právě *Born Losers* neboli *Rození smolaři* (hodně připomínal Pekelné anděly).

Cliff původně dělal dubléra jednomu z členů gangu, jemuž se říkalo Gangréna a hrál ho starý parťák Davida

Carradina Jeff Cooper – s Cliffem si byli trochu podobní. Jenže během posledního natáčecího týdne si vykloubil loket Tomův dublér (nikoli při natáčení, na skateboardu během volného dne). Celý týden tak Cliff dubloval i Toma.

Produkce byla chudá jak kostelní myš a Cliff po natáčení dostal na vybranou, zda chce pětasedmdesát dolarů nebo si nechá garderobu Billyho Jacka včetně vysokých kožených bot. Vybral si oblečení.

O čtyři roky později režíroval Tom Laughlin film *Billy Jack* pro Warner Bros. a opět se obsadil do hlavní role. Zklamalo ho ale, jak studio film propagovalo, tak od něj koupil práva sám a začal snímek prodávat v jednotlivých státech a okresech jako nějaký principál kočovné pouti ze starých časů. Místní kina oblepil plakáty a lokální televizní stanice zaplavil reklamou cílenou na mládež, která si televizi zapínala odpoledne po příchodu ze školy. Jeho originální distribuční systém mu společně s faktem, že se Billy Jack opravdu povedl, vynesl jeden z největších nečekaných úspěchů v historii Hollywoodu. Cliffův džínový komplet si najednou lidé začali tak masově spojovat s hlavním hrdinou, že ho Cliff musel přestat nosit.

Slečna Himmelsteenová sedí za stolem v předpokojí kanceláře a bere telefony („Kancelář pana Schwarze... omlouvám se, ale teď má jednání s klientem, můžu se zeptat, kdo volá?) a Cliff zatím sedí na nepohodlné barevné pohovce vedle jejího stolu, na klíně drží ten předimenzovaný výtisk *Life* a listuje v něm. Právě dočetl recenzi nového švédského filmu, který řádně pocuchal nervy všem americkým puritánům a mnohým novinářům s velkým vlivem na veřejné mínění, napsal ji Richard Schickel. Z provokativního názvu toho filmu si dělá legraci Johnny Carson i Joey

Bishop a samozřejmě všichni komediální autoři a moderátoři od Jerryho Lewise po Moms Mabley.

Z pohovky osloví Cliff slečnu Himmelsteenovou za stolem: „Slyšela jste o tom novém švédském filmu, *Jsem zvědavá žlutě*?“

„Myslím, že jo,“ odpoví slečna Himmelsteenová. „Nějaká sprostárna, ne?“

„Podle amerického vrchního soudu ne,“ informuje ji Cliff.

Dál předcítá přímo z časopisu, který drží v ruce: „Porno-
grafie je dílo, které postrádá očištnou společenskou hodnotu.“
A jak prohlásil soudce Paul R. Hays: „Lze diskutovat, zda považujeme ideje ve filmu obsažené za zajímavé nebo celé dílo za umělecky zdařilé, ale každopádně je jisté, že film *Jsem zvědavá* jisté ideje prezentuje a činí tak uměleckým způsobem.“

Položí obří časopis a pohlédne copatě dívce za psacím stolem přímo do očí.

Slečna Himmelsteenová se zeptá: „A co to přesně znamená?“

„Přesně to znamená,“ opakuje po ní Cliff, „že ten Švéd, co ten film dělal, nenatáčel jen to, jak si to spolu lidi rozdávají. Snažil se dělat umění. A je úplně jedno, jestli si myslíte, že se mu to vůbec nepovedlo. Je jedno, jestli si myslíte, že je to největší sračka, jakou jste v životě viděla. Záleží jen a jen na tom, že chtěl dělat umění. Neměl v úmyslu točit prasečinky.“
Usměje se pokrčí rameny: „Aspoň tak teda čtu tuhle recenzi.“

„To zní dost provokativně,“ opáčí copatá slečna.

„Souhlas,“ přikývne Cliff. „Nezajdeme si na to spolu?“

Slečně Himmelsteenové přeběhne přes tvář sarkastický úsměšek a zeptá se s přesným židovským komediálním načasováním: „Vy mě zvete do kina na sprostárnu?“

„Ne,“ opraví ji Cliff. „Podle soudce Paula Hayse, nebo jak se jmenuje, vás zvu pouze a jedině na nějaký švédský film. Kde bydlíte?“

Než se slečna stihne zarazit, instinktivně odpoví: „V Brentwoodu.“

„Super, v kinech v Los Angeles a okolí se celkem znám,“ sdělí jí Cliff. „Necháte na mně, do kterýho půjdeme?“

Janet Himmelsteenová moc dobře ví, že zatím ani nekývla na nabídku, že s Cliffem vůbec někam půjde. Oba ale dobře vědí, že nakonec kývne. Je pravda, že v agentuře William Morris platí jasné pravidlo: sekretářky v minisukních nesmějí randit s klienty. Jenže tenhle chlap není klient. Klient je Rick Dalton, tohle je jen jeden z jeho kamarádů.

„Jo, tak to vyberte,“ odpoví slečna.

„Správná volba,“ na to pán.

Společně se zasmějí právě ve chvíli, kdy se otevrou dveře Marvinovy kanceláře a z ní vyjde ve své hnědé bundě Rick Dalton.

Cliff se okamžitě zvedne z Marvinovy nepohodlné pohovky a pátravě se na šéfa zadívá ve snaze odhadnout, jak se schůzka vyvíjela. Rick se trochu potí a působí rozrušeně, takže Cliff usoudí, že to žádná sláva nebyla.

„Jseš v pohodě?“ zeptá se Cliff tiše.

„Jo, v klidu,“ odpoví Rick okamžitě. „Padáme pryč.“

„Jasně.“ Pak se kaskadér Cliff otočí na patě čelem k Janet Himmelsteenové, tak rychle, že na to dívka jen zůstane zírat. Nevydá ani hlásku, ale instinktivně sebou trhne. Teď, když Cliff stojí přímo před ní (nebo se nad ní spíš tyčí) a usmívá se jako nějaký blondatý odžínovaný Huck

Finn, si slečna Himmelsteenová teprve všimne, jaký švihák to ve skutečnosti je. „Premiéru to má teď ve středu,“ informuje Cliff slečnu. „Kdy se vám to hodí?“

Tohle už je jasné pozvání a slečně se z toho udělá husí kůže po celém buclatém předloktí. Pod stolem se zvedne ze země pravá noha v sandálu a přejede po holém levém lýtku.

„Třeba v sobotu večer?“ nadhodí?

„A co v neděli odpoledne?“ opáčí Cliff. „Pak vás pozvu na zmrzlinu do Baskin-Robbins.“

„Do Baskin-Robbins?“ opakuje po něm se sarkasticky přehnaným vzrušením v hlase. „No, měla bych odmítnout, ale copak to jde?“

„Nejste v tom sama,“ svěří se jí Cliff. „Tohle já s lidma dělám. Všichni mají pocit, že by měli odmítnout, ale nikdo to nedokáže.“

Na to už slečně Himmelsteenové nestačí obvyklé zahihňání, tentokrát se rozesměje na celé kolo. A směje se vážně moc hezky. Cliff jí to řekne a vzápětí zjistí, že se slečna umí taky moc hezky červenat.

Sáhne na stůl, sebere z něj jednu z jejích vizitek, uložených v průhledném umělohmotném pouzdře, a zvedne si ji k očím.

„Janet Himmelsteenová,“ přečte nahlas.

„Jo, to jsem já,“ zahihňá se slečna nesměle.

Kaskadér vytáhne ze zadní kapsy džín hnědou koženou peněženku, otevře ji a okázale si do ní bílou vizitku agentury William Morris zastrčí. Pak začne couvat halou, aby dohnal šéfa. Pořád ale na mladou sekretářku svým pitvořivým způsobem promlouvá: „Až se vás maminka bude ptát, kam jdete, hlavně jí neříkejte, že vás tahám do kina na

sprosťárny. Beru vás na zahraniční film. S titulkama.“ Zamává jí a se slovy „v pátek zavolám“ zmizí za rohem.

Když Cliff a slečna Himmelsteenová tu neděli odpoledne zhlédnou v Royal Cinema v západním Los Angeles film *Jsem zvědavá žlutě*, oběma se líbí. Co se filmů týče, má

Cliff podstatně odvážnější vkus než jeho šéf. Pro Ricka znamená „pořádněj biják“ prostě to, co se vyrábí v Hollywoodu, a jiné země (s výjimkou Anglie) se mohou snažit jak o život, a stejně to není ono, protože prostě Hollywood nemají. Zato Cliff si ve druhé světové válce užil tolik krve a násilí, že ho po návratu domů překvapilo, jak krotká a dětinská mu většina hollywoodské produkce připadá. Jistěže se našlo pár výjimek – *Jízda do Ox-Bow*, *Tělem a duší*, *Bílý žár*, *Třetí muž*, *Bratři Ricové* nebo *Vzpoura v bloku 11* – ale to byly anomálie v předstírané normalitě.

Filmová produkce se ovšem ztěžka a pomalu rozběhla i v evropských a asijských zemích, těžce poničených druhou světovou válkou. Kulisy často tvořily autentické rozvaliny vybombardovaných měst (např. *Řím, otevřené město* nebo *Zmýlená neplatí*) a ukázalo se, že na filmy čeká podstatně zralejší publikum. Zato v Americe (čímž v tomto případě míním Hollywood) válečný konflikt na civilní obyvatele a jejich domovy nedopadl tak zblízka – a americké filmy si umíněně uchovávaly svou nevyzrálou a nadále tak měly sloužit jako zdroj zábavy pro celou rodinu.

Cliff se za války důvěrně seznámil s extrémními projevy lidské náтуры (k nim patřily třeba hlavy jeho filipínských druhů – partyzánů nabodnuté na bajonety okupační japonské armády), a dokonce i ti nejlepší herci jeho éry – Brando, Paul Newman, Ralph Meeker, John Garfield, Robert

Mitchum nebo George C. Scott – mu vždycky zněli jako pouzí herci, kteří reagují na okolní podněty ryze filmovým způsobem. Každá z postav v sobě měla něco umělého, něco, co jí bránilo ve skutečně přesvědčivosti. Po návratu do Států si Cliff z hollywoodských herců nejvíc oblíbil Alana Ladda. Líbilo se mu, jak maličkému Laddovi sluší nová móda čtyřicátých a padesátých let. Ve westernech nebo válečných filmech se mu Ladd nelíbil, v kovbojských ohozích a vojenských uniformách se ztrácel. Potřeboval oblek s kravatou a ideálně plstěnou fedoru s krempou. Cliffovi jeho vizáž vyhovovala – Ladd vypadal dobře a nepotřeboval k tomu vizáž filmové hvězdy. Cliff sám vypadal úžasně, oceňoval ovšem, když se ti, kteří na tom tak dobře nebyli, nesnažili o bůhvíjakou eleganci. Alan Ladd mu připomínal pár kolegů z armády. Taky se mu zamlouvalo, že vypadal jako pravý Američan. A Cliff ohromně oceňoval, jakým způsobem se Ladd v akčních scénách pral – jak dovedl vymlátit duši z charakterních herců, kteří se specializovali na role gangsterů. Moc se mu líbilo, jak Laddovi padal vždycky během rvačky pramen vlasů do tváře. A zbožňoval styl, jímž Ladd se zloduchy vytíral podlahu. A co se mu na Laddovi líbilo úplně nejvíce? Jeho hlas, jakým věčně odříkával text. William Bendix, Robert Preston, Brian Donlevy, Ernest Borgnine, ti všichni vedle Ladda vypadali jako úplná šmíra. Když se Ladd ve filmu naštvál, nechoval se jako šílenec, prostě byl podrážděný a otrávený jako v opravdovém životě. Podle Cliffa byl Alan Ladd jediný herec, který se uměl pořádně učesat, nosit klobouk nebo kouřit cigaretu (no dobře, Mitchum to s cigaretami uměl též).

A to všechno jen dokazuje, jak nerealistické Cliffovi připadaly hollywoodské filmy. Když viděl Premingerovu

Anatomii vraždy, smál se recenzím, které výrazivo používané v tom filmu popisovaly jako „skandálně obscenní“. Dělal si z toho legraci s Rickem: „Slovo spermicid je skandálně obscenní? Tak to fakt jenom v Hollywoodu.“

Když se ale díval na zahraniční filmy, překvapila ho míra herecké autenticity, v Hollywoodu naprosto neznámá. Jeho nejoblíbenějším hercem vůbec byl jednoznačně Toširó Mifune. Tak se zrakem vpíjel do jeho tváře, že zapomínal číst titulky. Dalším z jeho zahraničních oblíbenců byl Jean-Paul Belmondo. Když ho Cliff viděl v *U konce s dechem*, řekl si: *Ten chlap vypadá jako opice. Jenže ta opice se mi hrozně líbí.*

Belmondo měl šarm filmové hvězdy podobně jako Paul Newman, kterého měl Cliff rád.

Jenže když hrál Paul Newman záporáka, třeba v *Hudovi*, pořád to byl sympatický zloduch. Zato ten chlap v *U konce s dechem* nebyl jenom sexy zloun – byl to prostě šmejdík, zlodějíček, hajzl. Na rozdíl od hollywoodských filmů ho tu nepojímali sentimentálně. V Hollywoodu sentimentalita k podobným hajzlům patřila, což byla největší přetvářka a faleš, které se Hollywood kdy dopustil. V opravdovém světě v sobě neměli tihle ziskuchtiví šmejdi sentimentálního vůbec nic, ani chloupek.

A Cliffovi se ohromně líbilo, že Belmondo v *U konce s dechem* ztvárnil svého mrňavého záporáka právě takhle. Zahraniční filmy, říkal si, jsou spíš jako romány. Je u nich úplně fuk, jestli je vám hlavní hrdina sympatický nebo ne. To Cliffa zaujalo.

Od padesátých let tedy Cliff jezdil do Beverly Hills, Santa Moniky, západního Los Angeles a Malého Tokia na černobílé zahraniční filmy s anglickými titulky.

Silnice, Tělesná stráž aneb Jódžinbó, Žít, Most, Rvačka mezi muži, Zloději kol, Rocco a jeho bratři, Otevřené město, Sedm samurajů, Práškač, Hořká rýže (dle Cliffova mínění třeslutě sexy).

„Nechodím do kina, abych si tam četl,“ dělal si z Cliffa a jeho cinefilie legraci Rick. Cliff se šéfovi popichování usmíval, ale na své čtení titulků byl vždycky náležitě hrdý. Měl pocit, že je chytřejší. Rád si rozšiřoval mysl. Rád pronikal do obtížných konceptů, které se nenabízely na první pohled. U nových filmů s Rockem Hudsonem nebo Kirkem Douglasem už po prvních dvaceti minutách nebylo co objevovat a na co přicházet. Ale některé z těch zahraničních snímků bylo nutné dokoukat až úplně do konce, a až pak člověku došlo, co vlastně viděl. Zároveň si jimi ovšem nenechal poplést hlavu. Musely tak či onak fungovat jako filmy, jinak by nestály za zhlédnutí. Při svých omezených znalostech by Cliff asi nemohl psát recenze do časopisu *Films in Review*, ale věděl dost, aby poznal, že *Hirošima, má láska* nestojí za nic. Věděl dost, aby rozpoznal v Antonionim podvodníka.

Rád se také na různé události díval z odlišných perspektiv. Díky *Baladě o vojákově* získal dříve netušený respekt ke svým sovětským spojencům. *Kanály* mu naznačily, že jeho válečné zážitky nebyly v porovnání s jinými tak strašlivé. *Most* Bernharda Wickiho ho přinutil k něčemu, co považoval za nemožné: plakal pro Němce. Zahraničním filmům ve svém rozvrhu vyhradil nedělní odpoledne a s nikým se o ně nedělil. Mezi jeho přáteli to nikoho nezajímalo (bylo až komické, jak komunita kaskadérů na filmy jako takové kašlala). Ale Cliffovi vyhovovalo, že může do kina chodit sám. Bral to jako soukromé schůzky s Mifunem,

Belmondem, Bobem hazardérem a Jeanem Gabinem (v jeho elegantní i děsivé poloze). Jako rande s Akirou Kurosawou.

Prvním Kurosawovým filmem, který Cliff viděl a ve kterém hrál Mifune, nebyla *Tělesná stráž*, už pár let předtím si zašel na *Sedm samurajů*. Ty považoval za úžasný, ovšem jedno-
rázový zážitek. Pak ho ale recenze v novinách přesvědčily, aby zhlédl i nejnovější společný Kurosawův a Mifuneho počinek. Když vyšel z maličkého kina v nákupním centru v Malém Tokiu v centru Los Angeles, kde *Tělesnou stráž* dávali, byl z Mifuneho úplně hotový, ale z Kurosawy dosud ne. Neměl v povaze chodit na filmy podle toho, kdo je režisoval. Tímhle způsobem o kinematografii nepřemýšlel. Režisér pro něj byl prostě chlapík, který ten film podle nějakého plánu natočil. Však sám se spoustou z nich pracoval, tak měl pocit, že se v tom vyzná. Představa, že se režisér podobá pochybnostmi bičovanému malíři, který si zoufá, jaký odstín modré zvolit, šla úplně mimo jeho chápání. Jistě, William Witney se občas stavěl na hlavu, aby stihl, co musel, a odvedl co nejlepší práci. Ale rozhodně to nebyl sochař, který z kusu kamene vytvoří ženský zadek, jen se k němu přitulit.

Jenže Cliffa na *Tělesné stráži* oslovilo ještě něco jiného, nejen Mifune, nejen příběh. A napadlo ho, že to „něco“ by mohl být Kurosawa. Třetí Kurosawův film, který viděl, mu potvrdil, že ty dva předchozí se mu nelíbily náhodou. *Krvavý trůn* ho doslova uzemnil. Šel na něj trochu s obavami, protože se doslechl, že jde o adaptaci Shakespearova *Macbetha*. Cliffovi Shakespeare nic neříkal (ačkoli mu to bylo líto). A zároveň byl zvyklý se při sledování filmů vždycky

trochu nudit. Kdyby zatoužil po vzrušení, projel by si pár okruhů v závodním autě nebo na motokrosu. Jenže *Krvavý trůn* ho vcucel a nepustil. Jakmile spatřil Mifuneho v kontrastní černobílé podobě v plné zbroji, do níž se zapíchly stovky šípů, bylo to jasné – Cliff Booth se oficiálně stal Kurosawovým fanouškem.

Ve čtyřicátých letech si svět užil násilí víc než dost, pátá dekáda tedy patřila emocionálním melodramatům. Tennessee Williams, Marlon Brando, Elia Kazan, Actors Studio, *Playhouse 90*. A Akira Kurosawa do nabubřelých padesátých let zapadl výtečně, jako na běžícím páse v nich tvořil své nejuznávanější filmy. Američtí filmoví kritici ho milovali od začátku, psali o jeho melodramatech jako o velkém umění, částečně proto, že jim vůbec nerozuměli. Cliff měl pocit, že coby dlouholetý bojovník proti Japoncům a také jejich válečný zajatec Kurosawova díla chápe lépe než všichni recenzenti, které kdy četl. Podle Cliffa měl Kurosawa vrozený talent pro stavbu dramatu, melodramatu i pokleslých historek, jeho smysl pro kompozici a rámování obrazu připomínal ilustrátory komiksů (Cliff byl velkým fanouškem marvelovek). Žádný režisér podle něj neuměl komponovat záběry s tak dynamickým důvtipem jako Dědek, jak Cliff Kurosawu přezdíval. Zároveň mu docházelo, jak mimo jsou američtí kritici, když režiséra nazývají seriózním umělcem. Kurosawa totiž zpočátku žádným umělcem nebyl, točil filmy kvůli obživě. Byl to řemeslník a dělal filmy pro jiné pracující lidi. Nebyl umělec, zato měl fantastický talent pro uměleckou stavbu dramatu i pokleslých žánrů.

Ani Dědek ovšem nebyl imunní proti pastem, které si sám ve své tvorbě nastražil. V polovině šedesátých let se

s filmem *Rudovous* změnil z Kurosawy–filmového režiséra v Kurosawu–ruského romanopisce.

Cliff z *Rudovouse* z úcty ke svému někdejšímu oblíbenému režisérovi neodešel. Když se ale později dozvěděl, že právě kvůli neúnosné nudě a nezáživnosti *Rudovouse* ukončil s Dědkem spolupráci Toširó Mifune, postavil se na Mifuneho stranu.

Nejlepší Kurosawovy filmy podle Cliffa

1. (nerozhodně) *Sedm samurajů* a *Žít*
2. *Tělesná stráž*
3. *Krvavý trůn*
4. *Toulavý pes*
5. *Zlý chlap spí dobře* (čistě kvůli úvodní scéně)

Cliffova vášeň a zanícení (ačkoli by tohle slovo nikdy nepoužil) pro japonskou kinematografii se ovšem neomezovaly jen na Kurosawu a Mifuneho.

Jména jiných režisérů neznal, ale moc se mu líbili *Tři samurajové mimo zákon*, *Zběsilost*, *Harakiri* a *Magobei se vrací*. Později v sedmdesátých letech se zamiloval do postavy Zatóičiho, kterého hrál ve *Slepém šermíři* Šintaró Kacu. Ten dokonce na nějaký čas vystřídal Mifuneho na pozici Cliffova nejoblíbenějšího herce. A pak se Cliff úplně zbláznil do filmové série *Vlk samotář a mládě*, ve které hrál Kacuův bratr – nejvíc mu učaroval druhý díl, *Řeka smrti*. V sedmdesátých letech několikrát zhlédl i *Koridu lásky*, ten drsný sexy japonský film, v němž mladé děvče uřízne chlapíkovi ocas (Cliff na něj postupně vzal hned několik svých děvčat). Moc se mu líbil i první díl série *Pouliční bojovník* se Sonnym

Čibou, ten, ve kterém Sonny uřízne ocas černochovi. Když si ale jednoho nedělního odpoledne zašel na všechny tři díly *Samurajské trilogie* s Mifunem najednou, tak ho to znudilo, že další dva roky žádný japonský film neviděl.

Zato mnohá jiná velká jména zahraničního filmu padesátých a šedesátých let Cliff nijak zvlášť nemusel. Zkusil Bergmana, ale nezaujalo ho to (moc velká nuda). Zkusil Felliniho a zprvu se chytil, ačkoli by se klidně obešel bez otravných chaplinovských manýrů jeho manželky. Popravdě by se bez ní obešel úplně. Ale ty starší černobílé filmy se mu líbily hodně. Jakmile ovšem Fellini dospěl k názoru, že je život hlavně cirkus, Cliff mu popřál *arrivederci*.

Dvakrát vyzkoušel i Truffauta, ale nic mu to neříkalo. Problém nebyl v tom, že ty filmy byly nudné (a že byly), prostě ho ani jeden z nich nezaujal (a to se na ně díval hned po sobě). První z nich, *Nikdo mě nemá rád*, ho nechal zcela chladným. Vůbec nechápal, proč ten mrňous všechny ty nesmysly dělá. Nikdy o tom s nikým nemluvil, ale kdyby se tak stalo, určitě by jako první zmínil tu scénu, kde se kluk modlí k Balzakovi. To je jako u dětí ve Francii zvykem? Chce se tím říct, že je to normální, nebo naopak že je ten kluk trochu magor? Možná to může znamenat něco podobného, jako když si americký kluk pověsí na zeď plakát baseballisty Willieho Mayse, ale Cliff tušil, že to takhle jednoduché není. Navíc to je přece úplně absurdní. Copak nějaký desetiletý klučina takhle miluje zrovna Balzaka? Ne, to je nesmysl. Ten malý kluk má být sám Truffaut a tím pádem nám Truffaut předvádí, jak je úžasný. A popravdě, ten kluk na plátně nebyl úžasný ani trochu. Rozhodně si nezasloužil, aby o něm někdo natáčel film.

A ta depresivní kráva v *Julesi a Jimovi*, to byla zkrátka jenom blbá hysterka. *Jules a Jim* se Cliffovi nelíbil právě proto, že se mu nelíbila tahle slečna. A přitom je to jeden z těch filmů, kde platí, že když se vám nelíbí hlavní hrdinka, stojí to celé za houby. Kdyby tu blbku nechali jednoduše utopit, byl by to mnohem lepší film, říkal si Cliff.

Provokace ovšem Cliff miloval a tím pádem se mu *Jsem zvědavá žlutě* hodně líbila, a zdaleka nejen díky sexu na plátně. Jakmile filmu přivykl, zalíbil se mu i jako politické stanovisko. A černobílá kamera mu připadala skvělá. *U konce s dechem* působilo po obrazové stránce jako válečný dokument. Zato tenhle film byl ve své monochromatické kontrastní podobě tak lákavý, že se Cliffovi chtělo olíznout plátno, zejména když se na něm vyskytovala ta holka jménem Lena. *Jsem zvědavá žlutě* vypráví (víceméně) o dvaadvacetileté studentce Leně, kterou hraje dvaadvacetiletá herečka Lena Nymanová. Ta chodí se čtyřiačtyřicetiletým filmovým režisérem Vilgotem a toho hraje čtyřiačtyřicetiletý režisér Vilgot Sjöman.

Ve Vilgotově filmu hrají obě Leny, skutečná herečka i filmová postava. Zpočátku film přeskakuje mezi příběhem Leny a Vilgota a pseudopolitickým provokativním dokumentem, na němž společně pracují. Slečna Himelsteenová z toho byla původně trochu zmatená a Cliff jakbysmet. Záhy to ale pochopil, povedlo se mu naladit na stejnou vlnu s filmem, ač to nebylo jednoduché, a připadal si díky tomu patřičně chytře. Usoudil, že režisér využil svou přítelkyni studentku coby loutku a hezkou tvářičku, která přitáhne pohledy diváků. Vzápětí ji ovšem Vilgot nechal angažovat ve vypjatých politických diskusích a debatách. Zkraje Vilgotova filmu vidíme Lenu vyzbrojenou

mikrofonem a ruční kamerou, jak útočí na švédské měšťáky v ulicích nepříjemnými otázkami („Co vy osobně děláte pro to, aby ve Švédsku skončil třídní systém?“). Podle Cliffa to bylo chvílemi až příliš monotónní a občas mu dění na plátně jen tak prošumělo hlavou, ale celkově ho film zaujal.

To platilo zejména pro debatu o úloze a potřebnosti švédské armády v současné společnosti. Na ulici o tom diskutuje skupina mladých švédských vojenských kadetů a druhá parta mladíků, podle nichž by všichni občané Švédska měli vojenskou službu odmítnout a místo toho strávit čtyři roky povinnou prací pro mír. Cliff měl dojem, že obě strany argumentují dobře, a líbilo se mu, že po sobě vzájemně vztekly nevyjížděly.

Debata se tak mohla rozvíjet a vznikl prostor pro nálehavější a praktičtější otázky. Třeba: Co by armáda *přesně* dělala, kdyby do Švédska vpadli nepřátelští okupanti? A co by *měla* dělat?

Cliffa se nikdy nenapadlo ptát, co by udělali Američané, kdyby Spojené státy násilím okupovali Rusové, nacisté, Japonci, Mexičani, Vikingové nebo třeba Alexandr Makedonský. Moc dobře věděl, co by Američané v takovém případě udělali. Podělali by se do kalhot a zavolali by policajty. A až by pochopili, že jim policie nejen nepomůže, ale ke všemu jedná jménem okupačních sil, chvíli by si zoufali a pak by srazili kufry a začali sekat dobrotu.

Jenže s postupem času se film stále více zamotával a diváky mátl. Cliffovi bylo jasné, že je to do značné míry záměr, zbytek přisuzoval faktu, že ten film byl zkrátka bizarní.

Zjišťoval ovšem, že ho ty nejasnosti a zmatky čím dál

víc zajímají. Co z toho je Lenin skutečný příběh a co Vilgotova fabule?

V jednu chvíli si položil otázku, proč je to celé tak strašlivě melodramatické. Pak si uvědomil, že do melodramatu sklouzává Vilgotův film ve filmu. *Vilgot jako postava zkrátka není tak dobrý režisér jako skutečný Vilgot.*

Ten rozdíl mezi realitou a fikcí vtahoval Cliffa stále silněji – zvlášť když se dodatečně zamyslel nad tím, co pro něj znamenala účast Lenina otce. *Tak moment, copak je celý jeho příběh fikce? Je to opravdu její otec, nebo pouhý herec, který jejího otce představuje?* Jistě, ve skutečném životě jde opravdu o herce, který hraje Lenina otce. Je ale otcem *Leny-filmové postavy*, nebo jde o herce, který hraje Lenina otce ve *Vilgotově dokumentu*?

Cliffa tyhle otázky zajímaly mnohem víc než slečnu Himmelsteenovou. Cítil, jak se opírá do sedadla, zatímco ona cítila, jak se on dychtivě naklání dopředu. V jednu chvíli zaslechl, jak si pro sebe zamumlala: „Jsem znuděná žlutě.“

To je super, pomyslel si. Ten film je prostě divnej.

Fajn, cinema verité je jistě skvělá věc, ale co to píchání, které film tak proslavilo? Na něj se Cliff přišel podívat především, i když ne výlučně – ale byl zkrátka zvědavý. A rozhodně kvůli tomu pozval slečnu Himmelsteenovou. Když konečně došlo na sexuální scény, kvůli kterým celý film v zásilce ze Stockholmu málem zabavily úřady, neúčastnil se jich s Lenou Vilgot (a Cliff byl vážně rád, že se nemusí dívat, jak ten pitomec souloží). V hlavní roli se místo něj ocitl pochybný ženatý chlapík v podání Börje Ahlstedta, se kterým se Lena seznámí skrz otce.

Cliff sledoval první skutečnou sexuální scénu, jaká

se kdy v amerických kinech promítala, s Lenou a Börjem u Leny v bytě, a měl pocit, že je svědkem něčeho úplně nového. Jiné mainstreamové filmy v poslední době podobné scény pojednávaly jak v mateřské školce. Lesbické jiskření mezi Susannah Yorkovou a Coral Browne v *Likvidaci sestry George*, s cucáním bradavky. Masturbující Anne Heywoodová v *Lišákovi*. Oliver Reed a Alan Bates v nahém zápasu u krbu v *Zamilovaných ženách* (ty Cliff nikdy neviděl, ale z upoutávky mu spadla čelist). Ovšem Sjömanovy nahé sexuální scény posunuly pro promítání v normálních kinech latku na úplně novou úroveň. Americká celní správa film původně zabavila pro přílišnou obscénnost. Distribuční firma Grove Press kvůli tomu podala žalobu a prohrála první kolo, soud prvního stupně zákaz potvrdil. Jenže právě tohle společnost Grove Press chtěla. Chtěla se odvolat a u odvolacího soudu původní rozsudek zvrátit. To by znamenalo, že by se nově vzniklá judikatura netýkala jen *tohoto filmu*, ale *všech snímků* s podobným provokativním sexuálně laděným obsahem. A přesně to se stalo, když odvolací soud zrušil rozsudek nižšího tribunálu – z filmu *Jsem zvědavá žlutě* režiséra Vilgota Sjömana se rázem stala ostře sledovaná kauza. A do moderní mainstreamové kinematografie pronikla nová vlna sexuálních scén. Nejprve a nejvíc z ní těžila nová generace umělecky laděných erotických filmů, které se na výsluní udržely několik let, zatímco filmový průmysl a publikum váhaly, kam až se tímhle směrem dá zajít. Pornografičtí tvůrci se na čas ocitli na vedlejší koleji a kladli si otázku, co jim teď vlastně mainstream dovolí.

Cliff a slečna Himmelsteenová sledovali sexuální scénu odehrávající se u Leny v bytě a oba si se vzrušením

uvědomili, že vůbec poprvé vidí cosi převratného. Když se děj na plátně pořádně rozjel, propletly se jim prsty.

Cliff si vzpomněl, co napsal Richard Schickel do recenze, kterou tehdy četl v časopise Life před kanceláří Marvinu Schwarze:

Před deseti nebo ještě před pěti lety by něco podobného znamenalo šok z estetického i kulturního hlediska, o tom morálním ani nemluvě. V poslední době jsme se ovšem k téhle úrovni explicitního zobrazení dostali v myšlenkách i v umění tak blízko, že je vlastně úlevné, že hranice konečně padla a už se jí nemusíme zabývat.

První sexuální scéna filmu *Jsem zvědavá žlutě*, a tím pádem i v zásadě celé moderní kinematografie, nebyla vysloveně erotická (Cliff při ní ani neměl erekci), ale první úplně nahý záběr působil nepochybně dráždivě. Do paměti se ale vryla hlavně díky tomu, jak důvtipně byla natočená. Režisér Vilgot Sjöman pojal první sex promítaný v amerických kinech jako komedii plnou omylů, což ostatně platí i pro většinu rychlovek v reálném životě. Pro Sjömana se z toho stala příležitost, jak do záběru dostat realisticky ztvárněnou trapnost podobných okamžiků. Dvojice na plátně po tom touží, totéž platí pro nás diváky, koneckonců jsme na to celý film čekali, ale režisér hází polední rychlovce pod nohy jeden klacek za druhým. Börjemu se ani na několik pokusů nepovede rozepnout Leně kalhoty, ona si z jeho nešikovnosti dělá lehce uštěpačnou legraci („To nezvládneš, nebo co?“), až jí nezbývá než ho přestat líbat a stáhnout si kalhoty sama. On se ji pak snaží osouložit vestoje, jenže ona se brání („Tohle nezvládnou já“), což má očividně

kořeny v její minulosti. Oba tudíž musí jít pro matraci do jiného pokoje a pohybují se přitom groteskně jako plastové vojáčky, protože jim kalhoty svazují nohy u kotníků. Při snaze vynést matraci do obýváku převrhnu a rozbijí, co se dá, jenže podlahu v obýváku pokrývají Leniny pracovní nástroje (magnetofony, pásky, mikrofony), takže to všechno musí nahrnout na hromadu, aby mohli matraci položit na podlahu a konečně si zašukat.

Cliff to vnímal jako jednu z nejlepších filmových scén, jaké kdy viděl. A rozhodně jako nejrealističtější scénu v životě. V podobných bytech byl mockrát, mockrát souložil s děvčaty na podobných matracích na podlaze. Mnohokrát už odhrnoval časopisy, komiksové knihy, paperbacky a gramofonové desky na hromadu, aby měl kde dívku přerážnout, ať už na podlaze, na gauči, v posteli, nebo na zadním sedadle auta. Už také urazil desítky metrů s kalhotami u kotníků, přičemž mu cestu ukazoval jen a jen naplno vztyčený penis.

A ještě dráždivěji na Cliffa působila soulož na mostě. Miloval šukání na veřejnosti. Rád se na veřejnosti s děvčaty líbal, rád si ho nechával vyhonit nebo vykourit. Po těch dvou scénách má tedy Cliff pocit, že už z filmu viděl to nejlepší. Jenže on ani slečna Himmelsteenová nečekali scénu s pubickým ochlupením. V ní spolu Lena a Börje leží nazi, mazlí se a povídají si, ona má obličej kousek od jeho ochablého penisu, jemně ho na něj líbá a přitom si prsty hraje s jeho hustými chlupy. A jak tak Cliff seděl v tom kině ve Westwoodu, držel za ruku slečnu Himmelsteenovou a sledoval tuhle scénu v opravdovém filmu s opravdovou herečkou, cítil, že je svědkem počátku nové kinematografické éry.

Později se Rick Cliffo zeptal, jestli slečnu Himmelsteensovou přeřízl.

„Ne,“ odpověděl Cliff.

Dodal, že mu ho ovšem slečna Himmelsteenová vykouřila v jeho Karmannu Ghia cestou k ní domů do Brentwoodu, ale že to bylo jejich jediné rande.

V roce 1972 se Janet Himmelsteenová stala regulérní agentkou firmy William Morris, v roce 1975 postoupila do agentské první ligy.

Pak už kouřila jen výše postaveným členům štábu.